

Het zwakke punt is de verklaring van de „ismen”, trouwens een gevaarlijke klip, waarop velen zouden stranden. Het voorwoord zou er bij gewonnen hebben als de schrijfster van de veronderstelling was uitgegaan, dat men van de verschillende „ismen” wel nagenoeg op de hoogte is, te meer daar de aard van deze kunstuitingen bij de besprekingen van zelf duidelijk wordt. Als hoofdverdeeling heeft de schrijfster gekozen: positief Realisme, Impressionisme, neo-Impressionisme, Cubisme, waarvan zij eene goede definitie geeft. Dit verhindert haar evenwel niet ook te spreken van: modern Realisme, romantisch-realistisch, Realisme der synthese, Romantiek, esthetisch Idealisme zonder er in te slagen met deze termen geen verwarring te stichten. Zij had beter gedaan de gewone indeeling: Romantiek, Impressionisme, Expressionisme, te behouden. De strijd tusschen Realisme en Idealisme is echter zeer begrijpelijk uiteengezet, evenals het verschil tusschen het zien van de aandoeningskunst en het beleven van de ontroeringskunst: de geheele conclusie van het moderne ligt in deze woorden opgesloten. Terecht wordt er op gewezen, dat het ontroeringsprobleem andere eischen kan stellen dan het vormenprobleem en dat in den modernen tijd het eerste zich ontwikkelt ten koste van het laatste.

Het overtuigendste gedeelte van het boek is het laatste hoofdstuk, waarin beschreven wordt hoe de abstractie van de afbeelding zich langzamerhand voltrekt onder den algemeenen drang naar synthese, die zich zelfs in de mode heeft geuit. Tal van voorbeelden van de oude en van de moderne opvatting worden ter vergelijking gegeven; de tegenstelling tusschen de stillevens van Verster (p. 218) en van Gris (p. 219), tusschen de bloemstukken van Rafaelli (p. 189) en van Herbin (p. 188) zijn goede voorbeelden van de omzetting van Realisme tot Idealisme, terwijl men in Herbin's Landschap (p. 243) het volgende stadium, het Realisme der synthese kan beleven.

Beziet men ten slotte daarna nog eens de potlepels van Allebé (p. 47) dan voelt men welk een groote omwenteling in den geest van den kunstenaar moet hebben plaats gehad en dat de „strijd om het object” zich op veel verschillende wijzen kan uiten.

C. E.

DE UITGAVEN VAN „LUMIÈRE” TE ANTWERPEN.

Onze Vlaamsche vrienden doen alles wat levenslustiger dan wij noorderlingen. Ook het uitgeven van boeken gaat hun vlotter af, hun werk schijnt daardoor minder gewichtig en als gevolg daarvan legt men het een minder strengen maatstaf aan. Onder hunne uitgaven welke onze belangstelling verdienen noem ik gaarne die van de soc. coöp. „Lumièrè” te Antwerpen.